

За съдбата на българския комикс

Кадри от изложбата "Komiks" в холандския град Дордрехт, на която бяха представени много български комикс издания и автори, от които Рафаила Райкова, Алекс Малеев, Виктор Кълвачев, Евгени Йорданов, Иван Коритарев и Петър Станимиров.

Светлана Генчева (/author/СветланаГенчева/11(https://www.dnevnik.bg/razvlechenie/2016/05/08/2753651_zs_sudbata_na_bulgarskiia_komiks/comments) →

8 май 2016

ПОДАРЕТЕ СТАТИЯТА

На Великден стартира онлайн шоуто COMIX BOX, продуцирано от Grozen Entertainment, чиято цел е да открива и подкрепя нови таланти, подпомагайки ги да се наложат професионално в сферата на комиксите. Онлайн формата ще продължи 12 седмици, като излъчването на 12-те епизода ще става на адрес www.comibox.tv (<http://www.comibox.tv/>).

Между 16 и 18 април тази година се състоя изложбата "Komiks" в холандския град Дордрехт, на която бяха представени много български комикс издания и автори, сред които Рафаила Райкова, Алекс Малеев, Виктор Кълвачев, Евгени Йорданов, Иван Коритарев и Петър Станимиров. Официалното откриване беше придружено с три лекции, представящи източноевропейския комикс, водени от Дияна Нанева, Даниел Атанасов - Satanasov, и латвийската илюстраторка Dace Sietina.

Изглежда, че

Въпреки трудното си минало бъдещето на българския комикс е в сигурни ръце

и можем да се надяваме на още много изненади и провокации в омагьосания рисуван свят.

Деветото изкуство в България има странна съдба, доста по-различна от тази на европейския или американския комикс. Всичко започва с две от най-големите фигури в историята на българската култура. Елин Пелин и Райко Алексиев създават заедно незабравимите Пижо и Пендо и Хитър Петър в страниците на списанието "Разкази в картинки".

В началото на XX век много наши художници се обръщат към комикса като начин на изразяване, на първо място, защото по това време той добива голяма популярност в Европа и всички те са повлияни и инспирирани от големите примери в списания като "Симплисимум" и италианските фюмети. На второ място, този нов жанр, който Родолф Топфер случайно открива през 1827 г., опитвайки се да илюстрира пантомимата, позволява много по-широка палитра на изразяване.

Комиксът жонглира с литературата и изобразителното изкуство

но също така, подобно на поезията и анимацията, дава възможност за изобразяване и на времето. Почти 60 години по-късно изобретението на братята Люмиер дава възможност за свободна интерпретация на времето и появата на една изключителна по рода си визуална революция - киното.

За разлика от киното обаче комиксът винаги е бил и все още се смята за неелитарно изкуство, което може би е един от неговите недостатъци заради предразсъдиците, с които той продължава да се сблъсква, но и най-голямото му предимство, защото тази му особеност позволява почти абсолютна свобода на изразяване. Комиксът е свобода, но тази свобода има висока цена.

Трагичните събития в редакцията на "Шарли ебдо" от януари 2015 г. в Париж го доказват, а в историята на българския комикс -

съдбата на стотиците илюстратори и карикатуристи, осъдени или убити заради техните комикси или карикатури

критикуващи политиката на комунистическата партия.

Самият Райко Алексиев е пребит е до смърт от полицията заради острата сатира във виртуозните му карикатури. След престоя в концентрационните лагери повечето от тогавашните ни карикатуристи или окончателно спират да рисуват, или се пречупват и започват да обслужват естетиката и риториката на съветския соцреализъм. По време на социалистическия режим в България комиксът - "носител на западно влияние", е забранен. Въпреки строгата цензура в изкуството в този период и политиката на херметизация в страната, вследствие на която европейският и американският комикс стават почти недостъпни, художниците на списанията "Дъга" и "Космос" съумяват да съхранят любовта на цяло поколение към историите в картинки. Благодарение на тях традицията на българския комикс е запазена, а в епохата на късния социализъм се появяват и някои западни издания като списание Pif.

През това време американският и европейският комикс набират скорост. Анди Уорхол разбива клишето и излага големи платна с комикс герои в някои от най-елитарните галерии по света. Арт Спизелман получава най-престижната награда за литература "Пулицър" за графичния роман "Маус" и отношението към комикса в световен мащаб се променя в положителна посока. Днес жанрът е изключително добре приет и има своето заслужено място в музеите, галериите и големите издателски къщи. Много често комиксът е и в основата на някои от най-популярните киношедьоври. Всеки от нас познава Батман или Супермен, станали едни от символите на поп културата, но например малко известен е фактът, че филмът, носител на "Златна палма", на Абделатиф Кешиш "Синьото е най-топлият цвят" всъщност е адаптация на графичния роман на Жули Моро със същото заглавие. Примерите за тази междужанрова симбиоза са безброй и комиксът отдавна влияе и инспирира творците, особено силно в постмодерното изкуство.

В България това взаимодействие не е толкова силно изразено и може би отчасти се дължи на културната политика на страната.

За разлика от Франция и Белгия, където има безкрайни възможности за образование и финансиране на художници и илюстратори в сферата на комикса, в България е цяло чудо, че те оцеляват. И не само че оцеляват, но и съумяват да се представят блестящо на международната комикс сцена, печелят награди и създават изключително качествени продукти.

Всъщност българските комикс издателства се броят на пръсти, почти всички автори се познават и между тях няма конкуренция, напротив, цари съзаклятническа, творческа и приятелска атмосфера. Те са млади, пламтящи, свободни и необременени с пропагандни лозунги и политически поръчки, мотивирани са не от амбиции или желание за богатство и слава, а от любов към комикса и илюстрацията. Носители са на нова култура и са надежда за промяна на менталитета, наследник на тоталитарното минало. За съжаление комикс-колективи и издателства като "Комиксер", Grozen Entertainment, "Манга академия", "Артлайн" и Ardeo Publishing не само не получават никаква финансова подкрепа от държавата, но както те, така и независими автори като Дияна Нанева и Борис Праматаров издават със собствени средства арт албумите си и представят българските комикси по световните фестивали, правейки ги достъпни за останалата част от света, което е една реална стъпка към популяризирането на българското изкуство и култура.

* Светлана Генчева изследва българския комикс първо като магистър в Европейското изобразително училище (EESI) в Ангулем, Франция, а понастоящем като докторант в Университета в Льовен (UCL) близо до Брюксел, Белгия. Тя е художничка, живееща във Франция, работеща предимно в областта на живописа и илюстрацията. Първият ѝ графичен роман "Книга на прашиците" излезе тази година и беше представен на Международния фестивал на комикса в Ангулем.

[комикс\(/search/комикс/\)](#)

[изкуство\(/search/изкуство/\)](#)

[София гиша\(/search/София гиша/\)](#)

🗨 11 КОМЕНТАРА([HTTPS://WWW.DNEVNIK.BG/RAZVLECHENIE/2016/05/08/2753651_ZA_SUDBATA_NA_BULGARSKIIA_KOMIKS/COMMENTS](https://www.dnevnik.bg/razvlechenie/2016/05/08/2753651_ZA_SUDBATA_NA_BULGARSKIIA_KOMIKS/COMMENTS))

ментувано | Най-ново | Най-четено | Най-коментувано | Най-ново |

>

1 Шефът на гилдията на продуцентите подаде оставка и обяви, че му е оказан натиск от "Ню Бояна Филм"
(/kultura/2025/01/20/4732103_shefut_na_gildiata_na_producentite_podade_ostavka/)

2 Златната епоха на Америка започва сега, заяви Тръмп и обяви първите си решения
(/sviat/2025/01/20/4732132_zlatnata_epoha_na_amerika_zapochva_sega_zaiavi_trump/)

3 Доналд Тръмп се закле като президент на САЩ
(/sviat/2025/01/20/4732112_donald_trump_se_zakle_kato_prezident_na_sasht/)

4 Двама български евродепутати напуснаха групата на либералите в Европарламента
(/evropa/2025/01/20/4732104_dvama_bulgarski_evrodeputati_napusnaha_grupata_na/)

5 Тръмп стана най-възрастният президент в историята на САЩ
(/sviat/2025/01/20/4731845_trump_stana_nai-vuzrastniiat_prezident_v_istoriata_na/)

ВСИЧКО ОТ ДНЕС (77)(/novini/dnes/)

Избор на редакторите

Балканските лидери вече употребяват Тръмп, но някои ще останат с пръст в уста

(/sviat/2025/01/20/4730971_balkanskite_liderni_izpolzvat_tramp_no_niekoj_she_ostanat_s_prust_v_usta/)

Тимъти Гартън Аш: За пръв път от 80 години Европа трябва да мисли как сама да се защити

(/sviat/2025/01/20/4731554_timotingarti_ash_za_pruv_put_ot_80_godini_evropa/)

Графика: Инфлацията, почти каквато се иска

(/biznes/2025/01/20/4726471_grafika_inflaciata_pochti_kakvato_se_iska/)

Играйте и спете "Бруталистъ"

(/kultura/2025/01/20/4731554_izgraihte_i_spete_brutalisty/)

Още от Развлечение

Съдържание от STAR Channel
Погледни звездите от дивана

(/razvlechenie/2025/01/20/4730896_pogledni_zvezdite_ot_divana/)

Българският филм "Триумф" с Мария Бакалова тръгва по кината през март

(/razvlechenie/2025/01/20/4731766_bulgarskiyat_filma_triumpf_s_maria_bakalova_trigva_po_kinata_prez_mart/)

Филмът "Безсрамните" на Константин Божанов ще бъде показан на "София филм фест"

(/razvlechenie/2025/01/20/4731766_filma_bezsramnite_na_konstantin_bozhanov_reshava_bude_poshtan_na_sofia_filma_fest/)

Играйте и спечелете
"Бруталистът"

(/razvlechenie/2025/01/20/4731766_igrayte_i_spechelite_brutalistat/)

Най-четеното от КАПИТАЛ

Язовири с батерии: НЕК ще инвестира 120 млн. лв. в четири обекта

(https://www.capital.bg/biznes/energetika/2025/01/20/4731804_язовири_с_батерии_нек_ще_инвестира_120_млн_лв_в_четири_обекта/)

Заряд за 14 млрд. долара: миймкойнът на Тръмп е бомба със закъснител за криптопазара

(https://www.capital.bg/biznes/kriptopazari/2025/01/20/4731804_donald_trump_ride_the_bull_14_mld_dolara_za_kriptopazara/)

Най-печелившите взаимни фондове на 2024 г.

(https://www.capital.bg/moiat_capital/investments/2025/01/20/4731804_naibolee_pechelivshite_vzaimni_fondove_na_2024_g/)

Доцент г-р Петко Карagyев: Дебелочревни предшествен

(https://www.capital.bg/zdravotne_nauchni/2025/01/20/4731804_doцент_г_р_петко_каragyев_дебелочревни_предшествен/)

Назаем от...

ЕК: Щатските гиганти като Facebook и X трябва да се справят с речта на омразата

(https://digitalk.bg/socialni_mreji/2025/01/20/4732108_ек_штатските_гиганти_като_facebook_i_x_triabva_da_se_spravyat_s_rechta_na_omrazata/)

ЕС ще проучва алгоритмите за препоръчване на съдържание на X

(https://digitalk.bg/internet/2025/01/20/4732108_ес_ще_проучва_алгоритмите_за_препоръчване_на_съдържание_на_x/)

Google ще изгражда AI, който симулира физическия свят

(https://digitalk.bg/biznes/2025/01/20/4731804_google_izgrazhda_ai_koyto_simulira_fizicheskiya_svyat/)

Поддръжката на Windows 10 приключва

(https://digitalk.bg/it/2025/01/20/4731804_poddrzhtata_na_windows_10_prikluchava/)

СЛЕД 5(/SLED5/)

ТВ ПРОГРАМА(/SLED5/TV/)

(https://www.facebook.com/dnevnikbg/)

Новини
(/novini/dnes/?ref=footer)

Абонаменти
(/abonament/?ref=footer)

За Дневник
(/pomosht/2017/03/14/2934939_chesto_zadavani_vuprosi_za_dnevnik/?ref=footer)

(https://www.linkedin.com/company/dnevnikbg/)

(https://www.twitter.com/dnevnikbg/)

(https://www.instagram.com/dnevnikbg/)

Екшн
(/pomosht/ekip/2017/08/04/3019214_kontakti/?ref=footer)

Анализи
(/analizi/?ref=footer)

Бизнес
(/biznes/?ref=footer)

(https://www.telegram.com/dnevnikbg/)

(https://www.youtube.com/channel/UCZTDvICE171ChL_w)

(https://www.x.com/dnevnikbg/)

Европа
(/evropa/?ref=footer)

Спорт
(/sport/?ref=footer)

Зелен
(/zelen/?ref=footer)

Здраве
(/zdrave/?ref=footer)

Детски
(/detski_dnevnik/?ref=footer)

На път
(/na_put/?ref=footer)

Скорост
(/skorost/?ref=footer)
© 2001 – 2025 Икономедиа АД.
Някои снимки © 2025 Associated Press и Reuters.

След 5
(/sled5/?ref=footer)

От Вас
(/ot_vas/?ref=footer)

Галерии
(/photos/?ref=footer)

Видео
(/video/?ref=footer)

Морски
(/morski/?ref=footer)

PR Сфера
(/pr_sfera/?ref=footer)

[Общи условия за ползване \(https://www.economedia.bg/show.php?guid=550170&lang=bg\)](https://www.economedia.bg/show.php?guid=550170&lang=bg) [Политика за бисквитки \(/cookies/\)](#)
[Декларация за поверителност \(https://www.economedia.bg/privacy\)](https://www.economedia.bg/privacy)

Уеб разработка на **Икономедиа** (https://www.economedia.bg) + дизайн на **Studio X** (http://studiox.bg)

Действителни собственици на настоящото издание са Иво Георгиев Прокопиев и Теодор Иванов Захов.

Дневник спазва **етичния кодекс на българските медии** (https://www.economedia.bg/news.php?guid=802558).